

פחד דוד

פרשת ויחי

י"ד טבת תשע"ו

798

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 16:06 | 16:20 | 16:09 | 16:24

מוצאי שבת 17:22 | 17:23 | 17:21 | 17:25

רבינו תם 17:59 | 17:55 | 17:55 | 18:00

משכיל לדוד

יעקב עמוד התורה

חז"ל - שכתרו של דוד המלך ריחף מעל ראשו, משום שדוד המלך היה כל כולו רוחני וכל עסקו ומגמתו היו נתונים בתורה הקדושה, לפיכך לא היה ביכולתו לשאת את הכתר על ראשו, מפאת ריבוי האבנים הטובות שבו, המסמלות את החומריות בזה העולם. אך לעומתו המלך הגוי שקדם לו, ביכולתו היה לשאת את הכתר על ראשו לבדו, משום שאומות העולם והחומריות חד הם, ועל כן המלך הגוי לא חש כלל בטורח המשא של הכתר, מפני שכל כולו היה שקוע ועסוק בהבלי העולם הזה.

וכמו כן שמעתי שמספרים על האדמו"ר מסאטמר זצוק"ל, שכאשר היה נוסע לנפוש בעיר פלורידה, כל הזמן היה יושב והוגה בתורה ומתפלפל בה, וזו הייתה עבורו החופשה הגדולה ביותר. וכל כך למה? משום שגדולי עולם המצויים ברוחניות תמידית אינם צריכים את הבלי העולם הזה על מנת לנפוש ולהחליף כוחות, משום שהעולם הזה כבד בעבורם, אלא עצם הגיעה בתורה הקדושה מרעננת אותם ומזרימה בהם כוחות חדשים, כפי שנאמר 'וקווי ה' יחליפו כח' (ישעיה מ, לא).

ואף יעקב אבינו ידע שרק בכוח התורה להגן על עם ישראל, משום שמדרך הטבע הבלי העולם כבדים הם למשא ומרבים בטורח עבור עם ישראל, ולכן כל ימיו הוא דאג להעביר את המסר לבניו שעם ישראל והתורה קשורים וכרוכים זה בזה, ואי אפשר לו לאחד בלא השני. ועתה, יעקב אבינו עומד לעזוב את העולם ובניו חשים בזאת.

וכמו כן אף אני נוכחתי בדורות האחרונים, היאך מנהיגי הדור בזמן שזקנו ועמדו לסיים את חייהם בזה העולם, נחלש כוחם לבלי הכר, עד שלא היה עוד ביכולתם לעמוד בפרץ ולהמשיך ולהוביל את צאן מרעייתם. וכאשר העם נוכח שקיצו של רבם מגיע, יש תחושה באוויר של נסיגה וסתימת המעיינות, מפני החשש מה ילד יום.

והנה יעקב אבינו, למרות שבתחילת פרשת ויחי הוא היה עדיין בחיים ולא עזב את העולם, מכל מקום תש כוחו, ובניו הרגישו שאת המסר שהוא דאג להנחיל להם כל ימיו בדבר חשיבות התורה, כבר אין בכוחו להעביר להם באותה העוצמה והתקיפות, כפי שהיה נוהג לעשות קודם לכן, ולכן נסתמו עיניהם, משום שחשו שללא אביהם יעקב שיעמוד להם בדרכם ויוכיח אותם על מעשיהם, אזי יתבטלו זכויותיהם ועתידיהם הם ללקות בשעבוד מצרים.

וזהו אם כן ישוב הדברים, שלמרות שיעקב טרם עזב את העולם, הרי שתש כוחו ולא היה כבעבר, ולכן חששו בניו שמעתה, כאשר אין מי שיעמוד בפרץ ויזהירם על התורה הקדושה, עלולה לקום עליהם גזירת השעבוד. ולפיכך נסתמו עיניהם וליבם דווקא בפרשה זו, פרשת ויחי, עד שנעשתה הפרשה לסתומה.

"ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה" (בראשית מז, כח)

כתב רש"י שפרשה זו סתומה, ועל כך הוא מביא שני הסברים מדוע נכתבה פרשה זו בתורה כפרשה סתומה, ואלו דבריו:

"למה פרשה זו סתומה, לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם וליבם של ישראל מצרת השעבוד שהתחילו לשעבדם. דבר אחר, שביקש לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו".

ולמקרא דברי רש"י התיישב על ליבי פירושו השני, שברצונו היה לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו, על כן פרשה זו סתומה. שטבעי הוא שהאב חפץ בטובת בניו, ועל כן רצה יעקב לגלות את אוזני בניו בדבר קץ הימים, אך לא עלתה בידו. ועל פירושו הראשון של רש"י, שמפני השעבוד שהתחילו לשעבד המצרים את עם ישראל לאחר פטירת יעקב, נסתמו עיניהם וליבם - יש לשאול, אם אכן פרשה זו סתומה מסיבה זו, מדוע נכתב פסוק זה המסכם את חיי יעקב דווקא כאן, הרי עדיין יעקב לא ברח את בניו והוא המשיך לחיות עוד תקופת מה, ומה המקום לסכם את חיי יעקב במקום זה בשעה שהוא נותר עדיין לחיות אחר כך. וביותר קשה, שהרי כל עוד שהשבתים נותרו בחיים - עדיין לא החל השעבוד (שמו"ר א, ח), ואם כן למה מציין רש"י שנסתמו עיניהם וליבם לאחר פטירת יעקב.

ונראה להשיב על פי האמור בתורה "ואת יהודה שלח לבניו להורות" (בראשית מו, כח), שיעקב שולח את בנו יהודה לבניו לארץ מצרים, על מנת להכין לו מקום של תורה, מפני שידע שרק בכוח התורה אפשר להציל את עם ישראל מגזירת השעבוד, וכמו כן לולא התורה הקדושה, אין ליהודי יכולת אחיזה בעולם הזה. וזהו כדברי דוד המלך נעים זמירות ישראל בספר תהילים - "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעונוי" (תהלים קיט, צב), שדוד המלך חש שאם הוא לא יעסוק בתורה, יהיה בו חלל וחסר, כאותו אדם עני הרעב לפת לחמו.

וברי וידוע לנו שדוד המלך רחוק היה מן ההגדרה של אדם עני, כרחוק מזרח ממערב. ומסופר שלדוד המלך היה כתר מלכות משונב באבנים טובות ומרגליות לרוב, ומרוב כובדו ומעמסו של הכתר, דוד לא יכול היה לשאת אותו על ראשו, ועל כן הכתר ריחף באוויר בנס (עי' ע"ז מד, א ובתוס'). ומתעוררת על כך שאלה, הרי כתר זה שלבש דוד היה שייך קודם לכן למלך גוי, וכיצד אותו המלך היה יכול לשאת את אותו כתר על ראשו, אם אכן הוא היה כה כבד?!

ונראה לומר שישנו הבדל עצום בין היהודי לגוי, שעבור היהודי הירא, הבלי העולם הזה הם כבדים למשא ועל כן הוא אינו יכול לשאת אותם לבדו, וזהו כפי האמור בדברי

הילולא דצדיקיא

יד - רבי רפאל מאיר פאניז'ל מח"ס 'לב מרפא'

טו - רבי חיים מרדכי רוזנבוים האדמו"ר מנדבורנא

טז - רבי חיים קרייזירט

יז - רבי סלמאן מוצפי

יח - רבי צבי אלימלך שפירא מח"ס 'בני יששכר'

יט - רבי אברהם שמואל בנימין סופר ה'כתב סופר'

כ - רבינו משה בן מימון

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

כבוד הבריות

באחת השנים שמעתי סיפור מופלא אודות סבי הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, וממנו למדתי מוסר גדול עד כמה יש להיזהר בכבודן של הבריות.

תלמידי ר' פינחסאביטן הי"ו סיפר לי שכאשר סבתו ע"ה הייתה צעירה לימים, באחד ההריונות היא נתאוותה לאכול לשון בהמה מטוגנת.

בני המשפחה בימים ההם היו עניים מרודים, ורק פעם אחת בשנה זכו שיעלה על שולחנם בשר. כאשר הסבתא נתאוותה פתאום ללשון בשר - לא היו בידי בעלה האמצעים הדרושים כדי למלא אחר רצונה ולהשיג לה לשון בקר.

לפתע נשמע קול קורא מרחוק; "למי אבדה לשון בהמה שיש בה סימני כשרות?"

היה זה קולו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, שהודיע על המציאה שמצא.

כיון שאיש לא בא לדרוש את לשון הבהמה, הכריז הצדיק שמעתה הלשון הפקר.

רגעים ספורים חלפו מההכרזה ולמרבה פליאתם של בני המשפחה, הופיע הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א בפתח ביתם והעניק להם את הלשון במתנה. כך התגשמה משאלתה של הסבתא באותם הימים.

עד כאן היה סיפורו של תלמידי ר' פינחסאביטן.

בואו וראו עד היכן הגיעה גדולת הצדיק שראה ברוח הקודש שישנה משפחה בעיר שבה האישה ההרה מתאוות לאכול לשון של בקר ואין לבעלה יכולת להביא לה את הדבר, ולפיכך ביקש הצדיק למלא את חסרונו.

לאחר שעלה במחשבתו של הצדיק לתת לבני המשפחה את נתח הבשר היקר, הוא בחר להעניק להם אותו בדרך של כבוד, כאילו מצא מציאה שהפכה להפקר, וכך בני המשפחה העניים לא התביישו כלל במתנה שהצדיק הביא להם.

באותו אופן עלינו לנהוג בבואנו לתת צדקה לעניים - יש להקפיד מאד שהנתנה לא תבייש אותם ושלא יחושו חלילה מושפלים ומבוזים שהם נזקקים לידי מתנת בשר ודם.

מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי

באחד הימים צלצל הטלפון האישי שלי, שמספרו אינו מפורסם ברבים וידוע רק למקורבים אליי ביותר.

על הקו הייתה אישה לא מוכרת שהחלה לפרט באוזניי את כל צרותיה מתוך שברון לב ומתוך אנחות גדולות.

לדאבוני הרב, במקום להקשיב לבעיותיה ובמקום לעזור לה לפרוק את קשייה, דרשתי לדעת מהיכן השיגה את המספר האישי שלי, ואף גערתי בה שהתקשרה אליי למספר זה.

האישה שמעבר לקו חשה חוסר נעימות גדולה על המעשה שעשתה. היא התנצלה שוב ושוב והרגישה בוש וכלימה מכעסי שהופנה כנגדה.

בחסדי שמים התעוררתי פתאום ממעשיי וחשבתי לעצמי - איך אני מעז לעצור אישה יהודיה שנמצאת בצרה וזקוקה כעת לעזרתי? הרי אם אישה זו התאמצה כל כך להשיג את מספרי האישי - כנראה שהיא מצויה בצרה גדולה וזקוקה לישועה דחופה. איך העזתי לדבר אליה בצורה קשה שכזו ועוד לגעור בה על כך שטלפנה אליי?

מיד ביקשתי את סליחתה ואת מחילתה והתנצלתי שוב ושוב על התנהגותי הבלתי מתאימה כלפיה ולא נחתי ולא שקטתי עד שהיא מחלה לי בלב שלם.

כשהתבוננתי בצורת התנהגותו של אברהם אבינו ע"ה כיצד קיבל כל אדם בסבר פנים יפות למרות חולשתו וזקנותו הרבה, וכמו כן בהנהגותיו הטהורות של הלל הזקן שהיה מתייחס לכל יהודי ויהודי בסבלנות הראויה - עלתה בי המחשבה מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי?!

מודיע אני ברבים את מעשיי אלו מתוך תקווה שפרסום הדברים יהווה סליחה ומחילה לנשמת. והלוואי שאי מי ילמד מסיפור זה ולא יבוא חלילה לעצור אדם בישראל

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"ויקרבו ימי דוד למות". (מלכים א. ב.)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על מות דוד המלך וצוואתו לשלמה בנו, שהוא מענין הפרשה שבה מסופר על מות יעקב אבינו ע"ה וצוואתו ליוסף בנו.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

שתי דרכי הפיתוי

עלינו לדעת שהיצר הרע מפתה את האדם באחת משתי דרכים; או שאין דבר זה בכלל לשון הרע, או שעל איש כזה אין איסור לשון הרע. ואם רואה היצר שאינו יכול לפתות את האדם בכך, הרי הוא עושה בהיפך, שמחמיר עליו כל כך את ענין לשון הרע, עד שמראה לו שכל דיבור הוא בכלל לשון הרע, ואי אפשר לחיות באופן כזה חיים רגילים, אלא אם כן יפרוש לגמרי מעניני העולם.

בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

מנהג חסידים ואנשי מעשה להתענות בימי שני וחמישי בשבתות של שמונת הפרשיות הראשונות של חומש שמות, שראשי התיבות שלהן 'שובביסתי':

הטעם לכך מביא רבינו חיים ויטאל זיע"א: מנהג קדום בכל ישראל להתענות ארבעים יום רצופים שיש מן יום הראשון של פרשת שמות עד פרשת תרומה וקצת מן תצוה - נתנו בהן סימן: "שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם" (ירמיה ג). ופרשיות אלו המספרות על ענין גלותם, שעבודם וגאולתם של ישראל, מסוגלות הן לתשובה שלימה.

בספר הלבוש מציין טעם נוסף, כי ראו קדמונינו שהנשים המעוברות עלולות להפיל עובריהם בשנים המעוברות, ותקנו להתענות אלו הח' תעניתים כנגד כל ב' וה' של חודש העיבור, משום הנשים המעוברות שלא יפילו.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

חשיבות הברכה בימינו

**"ויאמר יעקב אל יוסף א-ל שד-י נראה אלי בלזו בארץ
נענן ויברך אותי".** (בראשית מח, ג)

**"ויברכם ביום ההוא לאמור ישימך א-להים כאפרים
וכמנשה"** (שם, כ).

הקב"ה ברך את יעקב בלזו כפי שמציין הפסוק "א-ל שד-י נראה אלי בלזו ויברך אותי", על כן לא נזקק יעקב לברכת יצחק אביו, ורבה היא זו שרצתה שיתברך על מנת למנוע את הברכות מעשו הרשע.

ולאור זאת יש לתמוה, מדוע יעקב היה צריך לברך את השבטים ולא הניח להקב"ה לעשות זאת בעצמו, כפי שברך אותו. ויש להשיב שהדבר נעוץ בהתדרדרות הזמנים, ככל שמדרדרים הדורות העם זקוק ליותר ברכות.

כל עוד האבות היו בארץ הקודש הקב"ה ברכם באופן ישיר ללא צורך בשליחים, מכיוון שקדושת הארץ מעניקה סיעתא דשמיא מיוחדת - שנאמר "ארץ אשר תמיד עיני ה' א-להיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה" (דברים יא, יב). ארץ ישראל היא זוכה להשגחה ישירה ותמידית לאורך כל השנה, ואם באדמה מדבר הפסוק קל וחומר בבני אדם.

ייחודיות זו אינה מצויה בגלות, שאמנם גם שם יש את השגחת ה', אך לא כמו בארץ ישראל, על כן נזדקקו השבטים לברכת אביהם ברגע שירדו למצרים שברכה זו היה בכוחה להשלים את החסר ולהוות מגן מפני ערות מצרים.

גם משה רבנו בראותו את העגל שעשו עם ישראל לפני כניסתם לארץ, ברך אותם לפני מותו, למרות שיעקב אבינו ברכם קודם לכן. מכיוון שראה משה שהתרופפה אמונתם, חש בצורך לברכם, כדי שברכה זו תעניק להם עוז ותעצומות לקראת הדרך החדשה שעתה הם עומדים לפניה.

ועל המצב השורר כיום בעולם נאמר "אל תהיה ברכת הדיוט קלה בעיניך" (ברכות ז, א), שאין באפשרותנו לדעת ולמדוד איזו ברכה יכולה להותיר רושם בשמים. ואנו מצויים במצב כל כך ירוד מבחינה רוחנית, שהחושך מכסה את עין הארץ, על כן אנחנו זקוקים לכל ברכה, ואין ביכולתנו לדעת בזכות איזו מצווה שהמברך עשה, יש לברכתו כוח להשפיע, ולכן יש להתייחס לכל ברכה וברכה ברצינות, גם אם המברך הוא לכאורה אדם פשוט.

וזו היא הדרך שהנחיל יעקב אבינו לבניו - לברך. מכיוון שלכל ברכה יתכן ויש כובד ומשקל בשמים. וזו גם הסיבה שהקב"ה מצווה את שבט הכהנים לברך את עם ישראל, שבמצב היחלשות הדורות אנו זקוקים לברכה תמידית.

מספרים על סבי הצדיק כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, שבאה לפניו אשה אחת להתברך מפיו, ואילו הוא אמר לה שברצונו היא תברך אותו.

תמהה האשה לפניו וכי יש בכוחה לברך אותו, הרי היא אשה פשוטה?!

והשיב לה סבי זצ"ל שיש בה כוח מיוחד, מכיוון שהיא נוהגת לצום בימי השוכב"ם ובכך היא מתגברת על תאוות האכילה, וזכות זו תעמוד לה בברכותיה. ובאמת הסכימה אותה אשה לברך את סבי הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א.

אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

קריאה למערת המכפלה

"הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם". (בראשית מט, ב)

אלעזר בן אחוי אמר; מכאן זכו ישראל לקריאת שמע. בשעה שהיה יעקב אבינו נפטר מן העולם קרא לשנים עשר בניו, אמר להם שמעו אל ישראל שבשמים אביכם, שמא יש בלבבכם מחלוקת על הקב"ה?

אמרו לו; שמע ישראל אבינו, כשם שאין בלבך מחלוקת על הקב"ה - כך אין בלבנו מחלוקת, אלא ה' א-להינו ה' אחד.

אף הוא פירש בשפתיו ואמר; ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

רבי ברכיה ורבי חלבו בשם רבי שמואל; הדא הוא שישאל משכימים ומעריבים בכל יום ואומרים; שמע ישראל, אבינו ממערת המכפלה, אותו דבר שצויתנו עדיין הוא נוהג בנו, ה' א-להינו ה' אחד.

("מדרש רבה")

ברכה ועזרה לשכינה

"ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה". (בראשית מח, א)

זה שאמר הכתוב "כי מבורכיו ירשו ארץ ומקולליו יכרתו" (תהלים לז). אמר רבי מאיר; כל המברך את ישראל - כאילו מברך את השכינה, שנאמר "כי מבורכיו" כי מברכיהן לא נאמר, אלא "כי מבורכיו".

אמר רבי שמעון בר יוחאי; כל העוזר את ישראל - כאילו עוזר את השכינה. שנאמר "אורו אורו יושביה כי לא באו לעזרת ה'" (שופטים ה). וכי צריך הוא לסיוע? אלא ללמדך שכל העוזר לישראל כאלו עוזר את השכינה.

אמר רבי ישמעאל; אתה מוצא שהצדיקים מברכין לבניהם בשעת מיתתו, שכן הוא אומר יצחק לעשו "ואברכך לפני ה' לפני מותי". לפיכך כשחלה יעקב, נטל יוסף שני בניו והכניסן אל אביו שיברכם.

("מדרש תנחומא")

חופשי מיצר הרע

"בן פורת יוסף בו פורת עלי עין". (בראשית מט, כב)

מלמד שאין עין הרע שולטת בזרעו של יוסף.

מעשה ברבי מתיא בן חרש שהיה יושב בבית המדרש ועוסק בתורה, והיה זיו פניו דומה לחמה וקלסתר פניו דומה למלאכי השרת, שמימיו לא נשא עיניו לאשה בעולם. פעם אחד עבר שטן ונתקנא בו. אמר; אפשר אדם כמו זה לא חטא?

אמר [השטן] לפני הקב"ה; רבונו של עולם. רבי מתיא בן חרש מה הוא לפניך? אמר לו צדיק גמור הוא. אמר לפניו תן לי רשות ואסיתנו. אמר לו; אין את יכול לו. [אמר השטן] אף על פי כן, אמר לו [הקב"ה] לך.

נדמה לו כאשה יפה שלא היתה כדמותה מעולם מימות נעמה אחות תובל קין שטעו בה מלאכי השרת, שנאמר "ויראו בני האלהים את בנות האדם". עמד לפניו, כיון שראה אותו [רבי מתיא] הפך פניו ונתן לאחריו. שוב בא ועמד לו על צד שמאלו, הפך [רבי מתיא] פניו לצד ימין, היה מתהפך לו מכל צד.

אמר [רבי מתיא] מתיא אני שמא יתגבר עלי יצר הרע ויחטיאני. מה עשה אותו צדיק? קרא לאותו תלמיד שהיה משרת לפניו, אמר לו; לך והבא לי אש ומסמר. הביא לו מסמרין ונתנום בעיניו. כיון שראה השטן כך נזדעזע ונפל לאחוריו.

באותה שעה קרא הקב"ה לרפאל. אמר לו; לך לרפא את רבי מתיא בן חרש. בא ועמד לפניו. אמר לו; מי אתה? אמר לו; אני הוא רפאל ששלחני הקב"ה לרפאות את עיניך. אמר לו הניחני מה שהיה היה. חזר לפני הקב"ה אמר לפניו; רבונו של עולם! כך וכך אמר לי מתיא. אמר לו; לך ואמור לו אני ערב שלא ישלח בו יצר הרע. מיד רפא אותו. מכאן אמרו חכמים; כל מי שאינו מסתכל בנשים, על אחת כמה וכמה באשת חבירו, אין יצר הרע שולט בו.

("ילקוט שמעוני")

פרקים במסכת חינוך הבנים

פלגי מים

בבית. האם תוכל לזכור מה שכחת בבית?"

"לא איני זוכר", גמגם דניאל. הוא לא יכל לתאר לעצמו על שום מה יצא אביו למסע בן חמש שעות לכל צד. "אולי שכחתי מסמך חשוב, או דוגמאות של בדים" שאל.

"לא. לגמרי לא. השיב ר' זבולון. אני חושב ששכחת את הטלית שלך".

דניאל נבוך. אכן הוא לא לקח את הטלית.

"קשה לי להאמין שיצאת למסע ארוך ומתיש רק בכדי להביא לי את הטלית", אמר לאביו בהשתאות.

ר' זבולון מסר לבנו את הטלית, נפרד ממנו לשלום וחזר מיד לתחנת הרכבת בכדי לשוב לביתו בלוצרן.

כעבור שנים סיפר הרב שוואב את הסיפור המיוחד הזה למשגיח בשיבת 'קמניץ', וכאשר סיים לספר את הסיפור הוסיף ושאל "האם אין זה יוצר מגדר הרגיל שאדם יצא למסע שכזה רק בשביל טלית?!"

"טעות בידך, השיב לו המשגיח; ר' זבולון לא יצא למסע בגלל הטלית של דניאל. הוא יצא למסע למען הדורות הבאים אחריו. מעתה לא ישכח איש מצאצאיו את מצות הטלית ואת מנהגה".

לימים פגש הרב שוואב את נכדו של דניאל, המכהן כיום כמשגיח בשיבה חשובה וזה סיפר לו כי סבו, דניאל, שב מביקור בארץ ישראל ובאמתחתו מתנות לנכדיו. הוא רכש מתנה זהה לכל אחד מן הנכדים. תוכל לשער מה היתה מתנתו... כן צדקת, הוא רכש לכל אחד ואחד מהם טלית...

זוהי דרך חינוכית שמשרה השראה לבנים ולדורות הבאים אחריהם. להנהיג זו צריכים אנו לשאוף שחינוך הבנים שאנו מתווים להם, יאיר גם לדורות הבאים את אותה דרך בעבודת השי"ת שאנו כה חפצים בה.

גאוותו של הסבא קדישא יעקב אבינו ע"ה.

בהקשר לכך מסופר בספר 'ומתוך האור' בשם ספר 'בנתיבות המגיד' סיפור שאותו סיפר הרב מדרכי שוואב, שכיהן כמשגיח בשיבת 'בית שרגא' שבמונסי.

ר' זבולון היה יהודי אמיד מיוצאי גרמניה שמקום מגוריו היה בלוצרן שבשווייץ, והוא היה מוכר היטב לרב שוואב.

עיסוקו של ר' זבולון היה בתחום החייטות, וכאשר הגיע בנו דניאל לגיל שבע עשרה, הצטרף גם הוא לעסק המשפחתי. דניאל היה בחור מוכשר ובעל יוזמה ותוך זמן קצר התקדם בעבודתו וקיבל תפקיד אחראי ביותר.

במרוצת השנים החל דניאל לערוך מסעות עסקיים, ואלו בדרך כלל הסתיימו ביום אחד כשדניאל מספיק לשוב הביתה לקראת לילה.

באחד הימים ביקש ממנו אביו לנסוע ללוקרנו, עיר קטנה בחלקה האיטלקי של שווייץ בכדי לחתום על איזו עסקה חשובה, כשהתכנית היתה שדניאל ישעה בלוקנו במשך שבוע ימים.

למחרת צאתו של דניאל לדרוכו, הזדמן אביו לחדרו בשעת בוקר והבחין בטליתו של דניאל שנותרה על המדף. את התפילין נטל איתו דניאל, אך את הטלית, זאת לא ידע ר' זבולון אם הוא שכח בבית מרוב טרדותיו - או שמא הוא ייחס משמעות מעוטה למנהג יוצאי גרמניה להתעטף בטלית קודם החתונה, כפי שמקובל גם בקרב הספרדים.

ר' זבולון דאג לכך שמישהו אחר במקומו יטפל בענייני העסק, והוא מיהר לעלות לרכבת כשהוא עושה מסע בן חמש שעות ללוקרנו, כשמגמת פניו לפגוש את דניאל במלון בו הוא מתאכסן.

דניאל נבהל לראות את אביו עומד בפתח חדרו. הוא שאל בחלחלה: "אבא! הכל בסדר בבית?"

"כן בני. הכל כשורה, השיב ר' זבולון. באתי לכאן כי הסתבר לי ששכחת משהו

פרשת ויחי מספקת לנו ראייה חינוכית מבית מדרשו של יעקב אבינו ע"ה, בחיר האבות, שזכה להעמיד ולחנך י"ב שבטים, מבט על צורת החינוך ואופיו כמו גם המבט לעתיד, על הצלחת החינוך שבאה לידי ביטוי בנכדים ובדורות הבאים.

אחד מהיסודות החינוכיים שהנחיל יעקב אבינו ע"ה, כך דורש היה רבי משה פיינשטיין זצ"ל, שדרך החינוך שהאדם מנחיל בביתו, צריך להיות מורגש גם בדורות הבאים אחריו, שנכדיו וניניו יצעדו באותה דרך שהוא הנחיל להם בעבודת השי"ת.

יסוד זה נלמד מדברי יעקב ליוסף כשאמר לו "ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצריימה לי הם" (בראשית מח. ה).

פירוש הדברים; אם ילדיו של יוסף היו נולדים במצרים לאחר שיעקב ירד למצרים והיו נשארים ביהדותם, זה לא מפתיע, אין בכך כל דבר המעורר ענין. אולם כאשר הילדים של יוסף נולדו עוד בטרם ירד יעקב למצרים, אותם הילדים שחיו בתוך הטומאה הגדולה של מצרים ונשארו בתמימותם ובטהרתם כיהודים שלמים, על כך משתבח יעקב אבינו ואומר "לי הם" כלומר עליהם רואים את דרך החינוך שחינכתי אותך. אותה דרך המשיכה הלאה גם לדור הבא שנולד במרכז התרבות המצרית הטמאה. ועל כך היתה

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

שמואל אברתי, סבו של הרב מואזינו, נכנס פעם לבית קפה בקזבלנקה עם אשתו. לאחר כמה דקות, נכנס רבי חיים פינטו זיע"א לתוך בית הקפה, כדי לאסוף מעות לצרכי צדקה.

בעל בית הקפה שהבחין בכניסתו של הצדיק, חשב בליבו שהנה הרב הגיע לכאן כדי להפריע לאנשים בתוכחות מוסר, על מעשיהם ועל צורת חייהם, והוא החל לקלל את הצדיק ולבזות אותו:

"הנה שוב הרב הזה בא לבית הקפה שלי, כדי לאסוף כאן כסף..."

רבי חיים זיע"א, שהיה שקוע במחשבותיו, לא הבחין כבעסו של בעל בית הקפה ולא שמע את עלבונו. אולם אשתו של מר שמואל אברתי שמעה את הדברים, מאוד נחרדה מבזיון כבוד התורה.

גב' אברתי פנתה לבעלה ושאלה אותו:

"כיצד אדם זה מעיז לקלל ולבזות את הצדיק. האם הוא לא חושש?"

בעלה לא ידע כיצד להגיב ואיך למחות על דברי הבלע שיצאו כנגד הצדיק, ובמקום זה הוא קבע נחרצות במילים כדורבנות:

"איני יודע אם הוא יסיים את השבוע הזה כשהוא בחיים, שכן, מי שנוגע בצדיק לא יוצא חי, כמו שנאמר במסכת אבות (פרק ב. י) "והוי זהיר בגחלתן שלא תכוה, שנשיכתן נשיכת שועל ועקיצתן עקיצת עקרב, ולחישתן לחישת שרף, וכל דבריהם גחלי אש".

באותו שבוע, כך מסופר, מת בעל בית הקפה באופן פתאומי.

ויהי הדבר לאות ולנס ולשיחה בפי כל יושבי העיר. "הוי זהיר בגחלתן שלא תכוה!"